

NORSK ODD-FELLOW BLAD

Trykt som manuskript og kun for ordensmedlemmer.

Nr. 7 — 11. årgang

Utgitt av Den uavh. Norske Storloge I.O.O.F.
Ekspedisjonen adresse er Kristian August gt. 6

1ste juli 1933

Utgis med et 8-sidig nummer den første i hver måned. Abonnementsprisen er kr. 4,00 pr. år. Annoncepriser efter avtale. — Såvel annonser som artikler og notiser må innsendes innen den 15de i hver måned.

Eftertrykk av nærværende blads artikler uten Storlogens godkjennelse forbudt for andre enn den officielle Odd-Fellowpresse.

Når naboens hus brenner —

Vi gjengir annetsteds i bladet br. Riesenfelds artikkel «Orden og offentlighet» med de bemerkninger det danske Odd-Fellow-Blad og den danske Stor-Sire knytter til denne. Mer enn selve artikkelen gir bemerkningene stoff til eftertanke. I virkeligheten er temaet det samme som i den nylig stedfunne diskusjon i vårt blad om «propaganda». Men selve begivenhetene i den siste tid har løftet spørsmålet om offentlighet op i et helt annet plan. Det gjelder kanskje noget mere enn bare dette å øke tilgangen?

Br. Riesenfeld tror på ordets makt. Det talte og skrevne ord. Han tror på den «reklame» som ligger i at almenheten får vite om de forhandlinger som føres på et Storloge-møte. Han tror på den virkning et Odd-Fellow-møte kan gjøre på utenforstående. Han tror på en propaganda gjennom radio. Er ikke dette litt for naivt og blåøiet? Ganske visst, ord har makt i en dikters eller seers munn eller når det bæres oppe av en rik og dyp personlighet. Men store menn er sjeldne. Store ord er dagens kost. Fra det minste landsens kommuniststyre til Europas parlamenter og til verdenskonferanser glir der en stadig like sterk strøm av ord. Men verden tror ikke lenger på disse ord. Verden tviler på alvoret bak ordene. Er det sannsynlig at verden vil tre mer på våre ord?

Spørsmålet «orden og offentlighet» betyr i virkeligheten bare dette: Hvad mener offentligheten om ordenen? Hvorledes dømmer offentligheten ordenen? Og vi vil jo den skal dømme oss, ikke sant. Tenk om verden da dømte oss, ikke efter våre ord, men efter våre gjerninger.

Den er meget interessant, dansk Odd-Fellow-Blads hypotese om hvorledes det overhodet kunde skje at ordenen blev oppløst i Tyskland: «— at man ikke kunde peke på noget offentlig arbeide, nogen institusjon eller nogen bygning der var almindelig kjent som Odd-Fellow-ordenens». Hvorvidt dette vilde hjulpet vet vi jo ikke. Vi vet bare at ordene ikke hjalp. Den tyske Stor-Sires kloke og riktige ord til den tyske rikskansler reddet ikke ordenen.

Om nu verden idag spurte: Er ordene omsatt i handling i Norge eller er de bare ord? Ja, vi har jo Veslehjemmet og andre barnehjem. Vi hjelper folk til jul og vi klær op konfirmanter. Og vi har i Oslo og Trondheim våre vinterstuer for gamle. Særlig disse siste er ting som offentligheten, d. v. s. pressen, vilde forstå hvis man innbød den. Men så har dere fonds, vil offentligheten si. Ganske mange penger. Hvad brukes de til? Ja, det er til våre egne. Det er gamlefond og enkefond og sykefond o.s.v., o.s.v. Og når vi diskuterer spørsmålet propaganda, så hevdes der: vi må hjelpe våre egne, vi må kjøpe hos våre egne. Opriktig talt, holder vi, riktig kurs?

Er den virkelig overensstemmende med det dypeste og sanne i ordenen denne utvilsomme tendens til i første rekke å tenke på oss selv? Og kan vi overfor offentligheten vedkjenne

oss dette? Er det ikke på høi tid å legge roret hårdt om? Tunc tua res agitur paries cum proximus ardet. Det er utlagt: Når naboens hus brenner er det fare også for ditt.

Fra «Das Bruderwort» slutningsnummer.

Hvad logen var for oss.

I disse dager — og lenge fremover — vil våre tanker gå tilbake til det som var. Å samle i nogen få ord hvad logen var for oss, er meget vanskelig. Neppe nogen har klarere oppfattet logens siste betydning, dens dypeste opgave, og preget den mere inntrengende enn vår br. Joseph Gentil.

Det tap vi har lidt, vil på ny tre tydelig frem i erindringen hos mange brødre når vi nu gjengir de vesentligste avsnitt av to artikler fra br. Gentil. Hvad der her blir sagt er nettopp hvad vi alle føler. Det er dessuten den høieste rettferdiggjørelse like overfor oss selv, våre motstandere og overfor verdens dom.

Logetanpens betydning og skjebne.

Arbeidet i logen er ikke bare arbeide i menneskehetens tjeneste, men tjeneste mot mennesket selv. Idet vi går inn i denne tjeneste for menneskene og verger oss mot fornektelsens ånd, forhøier vi vår kraft. Vi skiller oss fra verden, fra det daglige livs larm. Vi flykter fra egoisme og forretningslivets mistro, fra løgner og samfundets forslagenhet inn til det fredens og vennskapets sted vi selv har skaffet os — en oase av sannhet og tillit — en ø av velvære og broderlighet, et tempel av kjærlighet.

Der er logen i ord og eksempel vår opdrager. Den begynner sin opdragelse med å gyde tillitt inn i det forherdede menneskes hjerte som setter sin fot over dens terskel fra den ulykkelige verden. Den forteller ham at i denne krets er alle hans brødre, hans venner, at bak disse logedører forsvinner fiendtlighetene, at her har freden sitt sæte.

Enhver som med mottagelig hjerte betreder logen, blir grepet av denne fredfulle verdens fortryllelse, og idet han sammen med sine brødre optar arbeidet i menneskehetens tjeneste, begynner han å arbeide på sig selv, å vokse, å legge op. Her finner han atter hvad han hadde mistet i verdens rastløshet — han finner sig selv. Flyktet fra en verden uten form og verdighet, finner han her ærverdige vaner, ophøiede former, edel selvbeherskelse. Flyktet fra en verden uten ærefrykt og uten ynde finner han her urgamle, beundringsverdige symboler og en ophøiet skjønnhet. Her er politisk strid og konfesjonell trette bannlyst, denslags har ingen plass her.

Fra stadig forfølgelse av intoleranse kommer han inn i en krets hvor overbærenhet er en selvfølge, hvor alle bekjennelser og overbevisninger fredelig har plass ved siden av hverandre.

Han er ikke optatt i en forening med små forfengeligheter, men i en inderlig, dypt forenet familie.

Og alt dette omslynges og skjermes av ordenens hemmelighet, hemmeligheten om dens former, tegn og ord, som er dens beskyttelse, verdighet og det arbeide den er viet til.

Den som i dyp opplevelse har vandret veien til dette tempels helligdom vet at denne vei må bli liggende under beskyttelse av tillit, i skyggen av hemmelighet. Men han vet imidlertid også at det ikke på nogen måte er så lett å vinne og lede et omflakkende, søkende menneske som ved den broderlige kjærlighet som er vokset frem i logens fred. Den søkende føler sig draget av en bløt makt til denne magiske, harmoniske krets, og et budskap som han ute i verden spottende og avvissende vilde ha avslått, trenger sig her næsten mot hans vilje inn i hans hjerte. I det øieblikk han avklær sig all borgerlighet, blir fri for alle innholdsløse ytterligheter som er hans våben ute i verden, og trer navnløs og blind over logens mørke terskel, selv om der ennå ikke er det guddommelige hos ham, så står han for sig selv som et nøkent menneske skapt av Gud, og med en tidligere ukjent følelse av ensomhet, berørt av et pust fra en ny verden.

Og han blir nu optatt av ganske fremmede menn, med full tillit og hengivelse, beriket med en ny visdoms store rikdom, ført av broderhånd frem til sin plass som bror.

Det er en sjeelig virkning av så vidunderlig bløthet, av så berikende makt, at den alene rettferdiggjør logetanken.

Og allerede dermed slår det oss som logetankens mening at et søkende menneske som i sin innerste sjel er truffet av logetanken, gjennom den for alltid gir sig hen i menneskehetens store opgaver.

Lik en Prometheus former her et samfund mennesker i sitt billede, en slekt som er dens like, lider, gråter, nyder og gleder sig som det, og i likhet med dette samfund ikke har avguder.

I denne i sannhet overjordiske skaperkraft oppfylles logens høieste bestemmelse.

Logen og verden.

Logen tar fatt på en oppgave som verden ikke kan løse, den vil utfylle en åpning som verden forbigår, og den gjør det på en måte som er fremmed for verden.

Den opdrar sine sønner i stillhet og danner dem i Guds uttrykte billede. Den forener dem i felles overbevisning og moralsk vilje. Den tar sig kjærlig av dem som er ensomme, og av dem hvis hjerter er blitt forherdet av livet og har bitt tennene sammen. Den løsner stivheten hos de sammenbite, den avvebner spotten hos tvileren og fører dem som er blitt fremmede for sig selv og verden tilbake til sitt menneskelige hjem. Den forbarmer sig over de slagne og forlatte, pleier de syke, støtter enker og opdrar foreldreløse. Den har også råd og hjelp for den bror som er i nød, og står ham nær i broderlig kjærlighet.

I motsetning til verden finner den sine opgaver og for det meste sin tilfredsstillelse i sig selv. Utenfor verden, og lukket utad mot den, under logemurenes stillhet, beskyttet av og innviet i hemmeligheten om høitidelige former og tegn, båret av kraften fra gammel tradisjon, utføres dette logens varsomme arbeide for menneskene. I vårt tempel er vi helt oss selv, sikre og frie, fjernt fra gatens larm, borte fra dagens strev. I den bevisste og voktede motsetning til verden ligger roten til vår kraft, her rinder den foryngelseskilde hvori logen fornyer sitt vesen.

Man har ut fra det praktiske Odd-Fellow-standpunkt med lett overlegenhet betegnet logens verdensfjerne arbeide som logesalens romantikk, men denne romantikk — eller som vi heller vil kalle den: logearbeidets hellige ild — som fremfor alt arbeider på mennesket selv, den muliggjør først logens virksomhet utover. Logen er jo ikke upersonlig, dens verktøi og stoff, dens forkynner og lansebryter er mennesket.

Å fylle mennesket med sin ånd, å opflamme ham i den store ordensidés lidenskap er logens første oppgave, dens nødvendigste plikt, og det kan kun skje i verdensfjern stillhet.

Oppfyller den denne oppgave riktig, opdrar mesteren lærlingene i ordenens ånd, vil den vokse av sig selv i den store oppgave å erobre verden.

Ordenens ånd, verdensmotsetningens ånd sprenger logemurene, ti den kampens og kjærlighetens ånd som trenger sig inn i verden har også til hensikt å omfatte verden med hengivelse. Ordenens ånd isolerer således ikke sine lærlinger, den bygger ikke opp skranker, den trekker sig ikke tilbake fra folkenes og menneskehetens samfund.

Den fører dem atter ut i verden, besjelet og inderlig opphøiet, ut i armene på menneskeheten. Og da er der intet som skiller dem fra deres brødre, til alle menneskers ansikt og lodd er ens.

Men når verden tilføier dem sår og vil fornede dem, da bærer de en talisman på brystet som de hemmelig griper etter, da bærer de et hemmelig kongerike i sitt hjerte.

Vi mener ikke at logen alene er saliggjørende, den er bare én av de mange former for ophøielse.

Den trer opplysende eller avløsende og erstattende ved siden av skole og kirke. Den trer forberedende og formidlende til de mektige faktorer som menneskelig kultur, religion, filosofi, vitenskap og kunst, og er i en viss grad nødvendig fordi den er vokset frem av særlig sjeelig trang og fordi den arbeider med psykologiske virkemidler som er særegne for den.

Denne loge er, om ikke gudstjeneste, så dog sjeletjeneste for det av verden mishandlede menneske. Den gjør den trykkende vekt av tilværelsen lettere, den fører ham ut av mange trengsler og floker, den hjelper ham til å finne meningen i livet. Den åpner hemmelige rum i hans hjerte, og gir ham tilbake vennskapet for sine brødre og troen på menneskeheten. Dens kraft og renhet i motsetning til verdens heslige grådighet, dens velvilje og godhet i motsetning til mistro og fiendtlighet betyr allerede lykke for ham.

Logens velsignelse følger med ut i livet, fyller det med kraft, gir ham retning og mål, verdighet og høihet.

Ordenens tankegang, hengivelse til logen og dens arbeide er en uuttømmelig kilde til velsignelse, en stadig fornyende besjeling av vårt liv i verden. Således betyr den ytre og indre, den moralske og sjelelige motsetning

loge og verden

vårt forbunds lykke og evighet, en ren, oppdragende, sann menneskelig samfunds udødelighet, det betyr lykke for oss selv, slik at vårt liv stadig føres opad høiere og høiere og utvikles renere og renere.

Orden og offentlighet.

Av br. dr. Kurt Riesenfeld i Dansk Odd-Fellow-Blad.

I ovenstående tema ligger egentlig en motsigelse. Ti begrepet orden og loge utelukker på forhånd begrepet offentlighet. Sålenge der overhodet har været ordenssamfund til, har der været en skillelinje mellem dem og den offentlighet, som nysgjerrig belurte dem. Dels er det tradisjonelt-historiske, dels psykologiske grunner som har hitført denne adskillelse. Når vi over de middelalderlige verkhytter stiger ned til de antikke mysterier, finner vi allerede der en streng, ja vesentlig strengere avsondring av disse kultiske samfund fra offentligheten enn den dag idag. Og går vi lenger tilbake til menneskelig kulturs primitive tilstander, så trer prestesamfundene oss imøte som forløpere for de senere religiøse og etiske forbund, der anså hemmeligheten som øverste lov.

Men historien oppviser forandringer i disse for ordenssamfundene eiendommelige skikker. Allerede på de greske myste-

riers tid holdt man sig ikke alltid innenfor de for det hemmelige forbunds form avstukne grenser, offentlige fester og høytidelige optog viste uttrykksfullt tilbake til dem og søkte, på denne måte hvervende, å vinne den lettpåvirkelige og for nye lærdommer alltid mottagelige mengde for sig. Men heller ikke for frimurerne har i den første tid lysprøsesjoner været fremmede. Hos oss Odd-Fellows kan vi likeledes bemerke variasjonen i ordenens livsform tilpasset det nasjonale liv; ti både i de nordiske land og i Amerika spilte og spiller ordenslivet på andre fra våre anskuelser avvikende strenger.

I nært sammenheng med de esoteriske forbunds historisk forankrede og psykologisk begrunnede hemmelighet står den unektelige skade, som hemmeligheten skjuler i sig, for ordensidéens utbredelse. En i sannhet ikke prydende krans av legender omranker ordens- og logebegrepet og mistenkeliggjør dem som med etisk gjerning og humanitært sinnelag avsondrer sig. Eksistenser, strandet her på grensen av resultat, erkjenner her et velegnet felt for ødeleggende agitasjon, som drevet med løgn og falskhet ydes den lettroende mengde, motviljen mot loger og orden, selv om disses ideale ydelse er nok så fremtredende, har alltid været stor, skjønt logeidéen er eldgammel og logelærdommene lever i hvert sedelig høitstående menneskes følelsesliv, mens kun formen hvori disse lærdommer formidles, er egenartet og ukjent. Den katolske kirke ivrer mot logebevegelsen og glemmer derved at også de første kristne menigheter, da de ennu ikke dannet nogen kirke, levde avsides fra livets strøm etter sitt ideal og forrettet sin gudstjeneste på hemmelige steder. Også i det tidligere Østerrike var alle loger forbudt, og det nuværende Italia har tatt kampen op mot frimureriet i den barnslige tro dermed å kunne redde nasjonens lykke. — Fehoder og løgnere utbrer den tro, at logene brer et sammensvergelsesnett over verden og vil ryste statens beståen. Dette av ansvarløse demagoger drevne spill får næring av den av alle loger engstelig voktede hemmelighet, som efter yderverdenens anskuelse skal skjule logenes lyssky virksomhet. Allerede for å bevise verden det meningsløse i disse bebreidelser, som vel utspringer fra sykelige forestillinger, må vi la verden ta del i logenes den samlede menneskehet tjenende arbeide, stadig ved synlig gjerning bevise at vi ikke virker mot staten, men kun for den, og at ordenen kun trives i en av indre fred forenet nasjons sikrede jordbunn. Verden skal vedvarende erfare hvilket ideal vårt arbeide tilstreber, og ad hvilke veier vår virksomhet fullbyrdes. Vi vil ikke ved en formålsløs avsondretthet, som ikke kan begrunnes med noget, hjelpe med til å fremme opståelsen av onde rykter som kan skade logebevegelsen, men vi vil åpent og frimodig innordne oss i deres skare som kjemper for menneskehetstanken. Således blir vi bekjent og henleder oppmerksomheten på oss uten å bli beheftet med den plett å være et fellesskap som arbeider mot statens eller samfundets interesser. Således er der logisk en tvingende nødvendighet for å frembringe en forbindelseslinje mellom orden og offentlighet og å pleie og planmessig bearbeide denne forbindelse.

Dermed nærmer vi oss det for praksis viktige spørsmål, hvorledes skal vi frembringe den av mig krevede forbindelse mellom orden og offentlighet. Jeg vil dele svaret på dette spørsmål i tre, et saklig, et personlig og et ideelt.

I det nuværende kulturliv er pressen en uavviselig makt. Denne kjensgjerning må vi ikke se bort fra, men vi skal rastløst tilegne oss de faktorer som har gjort andre åndsbevegelser og økonomiformer store. Et allerede fra annen side krevet pressebyrå i ordenen er en livsviktig nødvendighet. Det skal på én gang være et samlested for ordenslitteratur og ha den oppgave å befrukte den temmelig kummerlige ordenslitteratur. Man kan selvfølgelig ikke sammenligne frimurerlitteraturen, som har en lang utvikling og historie bak sig og teller de betydeligste menn, diktere, statsmenn o.s.v. blandt sine tilhengere, med Odd-Fellowordenens. Men allikevel må der også her tilstrebes og nås en

nivåstigning. Men dette pressebyrå har også andre viktige oppgaver: i artikler og beretninger å henvise til ordensvirksomheten, eller å foranledige brødre til å skrive sådanne artikler. Å vinne bestemte organer av dagspressen for sådanne artikler om ordensvesen hører likeledes til pressebyråets oppgavekrets. Beretninger om storlogemøter, om forhandlinger på Odd-Fellow-dager, om ordenens charitative prestasjoner og resultater gir stadig på ny leilighet til å henvise offentligheten til ordenen. Det standpunkt ordenen inntar til kosmopolitiske spørsmål må likeså litt unddras almenheten som kunngjørelser som karakteriserer ordenens liv og innhold. På denne måte betjener vi oss av pressen som hvervemiddel. Vi må være ærlige og like ut tilstå, at i de videste kretser er hverken ordenens navn eller eksistens bekjent. Man imbyr representantene for den store presse til en pressemottagelse, benytter pressen som ordenens talerør og forlegger i virkningsfull og dyktig form med anvendelse av et kort historisk streiftog ordenens mål og med, liv og virke! Og når vi sluttelig bringer ordenslitteraturen og pressen i bokhandelen, i lesehallene og folkebibliotekene, så fullstendig gjør vi vårt propagandafelttog.

Offenlige foredrag over ordenssamfundenes historie og de dermed sammenhengende spørsmål om verdensanskuelsen i foreninger og selskaper, eventuelt med anvendelse av radioen, er egnet til å gjøre logene kjent, frem for alt det videnom ukjente navn på Odd-Fellow-ordenen. Har en loge et eget representativt ordenshus, så vil utleie av profane selskapsrum også bidra til å henlede offentlighetens oppmerksomhet på ordenen og dens mål.

Ved siden av logene består mange selskaper, hvis oppgavekrets former sig på et etisk grunnlag. En tilnærming til slike etiske samfund er ubetinget nødvendig. Logenes korporative medlemsskap i velgjørenhetsforeninger, fredsforeninger og andre humanitære forbund er en likeså påtrengende fordring som enkelte brødres medlemsskap i alderdomshjem, ungdomshjem og vanførehjem og deres virksomhet i ungdomsforsorg. Der har vi den beste leilighet til å representere, forankre og utbre Odd-Fellow-ordenens anskuelser og lærdommer.

På likeså virksom måte kan vi henlede interesse og oppmerksomhet på oss, idet logene som ledd av ordenen baner veien for forbindelser mellom øvrighet og embedsmessige steder. Den æreembedsmessige virksomhet ved velgjørenhetsforanstaltninger av søstre og brødre, overtagelsen av pleieskap, pasningen av foreldreløse, vanføre, syke og gamle folk og også av de til sådanne oppgaver innviende hjem skaffer oss den forønskede mulighet for å utvide den slags virksomhet, ikke som borger, men som Odd-Fellow.

Målet for min fordring går således ut på propaganda for vårt ordensarbeide, som mange slett ikke vet noget om, og hvis omfang og etiske høide neppe nogen utenforstående har forståelse om. Man svare mig ikke, at mange søstre og brødre jo arbeider forbilledlig på den av mig skildrede måte. Javel, vi kan med tilfredshet fastslå, at såre mange søstre og brødre fyller sitt liv med menneskekjærlighetens gjerninger; men disse enkeltprestasjoner mister delvis sin virkning, da dette arbeide ikke står som uttrykk for en helhet og dessuten mangler organisert planmessighet. Vel kan velgjørende foranstaltninger fra logenes side: bespisninger, innsamlinger, understøttelser til lindring av nød gi et bilde av den ånd som råder innenfor Odd-Fellow-ordenen, virksomt kan den først tre frem til beskuelse, når man ikke overlater denne humanitære virksomhet til den enkeltes vilje og hans individuelle anlegg, men hvor ordenen selv eller hver enkelt loge planmessig organiserer en sådan tjeneste.

Ordenens ydeevne, kraften og målet av dens resultater avhenger naturnødvendig av de kvinner og menn som danner og slutter ordenskjeden. Men alt levende, alt menneskelig er forgjengelig. Derfor må vi med klok forutseenhet sørge for at livet i ordenen opprettholdes. Daglig står vi undrende foran det

under som heter naturens evne til fornyelse; vi må ikke bare anstrenge oss for å forøke logekjeden ved tilføielser av nye ledd, men skal også tilføre ordenen nyt, ungt liv. Vi må skape en reservebeholder, hvorfra vi kan øse denne unge kraft. Dermed står ungdomsarbeidet i forgrunnen av vårt arbeide. Å begeistre ungdommen for våre idealer, å lede den bort fra platt saklighets villførende veier og atter gjøre den mottagelig for åndelige goder er vår plikt. Denne virksomhet må imidlertid ikke bare utstrekke sig til Odd-Fellow-ungdommen; ti vi vil ikke drive nogen ordensinnavl, men vil overalt der hvor ungdommen, som idag ombeiles med ganske falske midler, er mottagelig for vår villen, gjøre den kommende og vordende generasjon bekjent med våre idéer og forsøke å innrullere den i vårt forbund.

Det samme gjelder kvinnene. Det skal ikke her diskuteres om og på hvilken måte man skal utforme eller omforme søsterforeningene. Kvinnen, som spiller en betydelig rolle i det sociale og økonomiske liv, og som innenfor vår orden har vist en særlig evne og egnethet for sociale spørsmål og humanitære tanker, vist det på en så henrivende måte, skaper oss den mulighet å utvide den basis ordenen bygger på, og dermed også å bære ordenen ut i videre kretser av offentligheten. Derfor er det kortsynt og reaksjonært å avferdige kvinnespørsmålet med et skuldertrekk.

Overhodet er det påtrengende nødvendig i en viss forstand å la en omveltning finne sted og ikke anse ordenen og logene som reservert bestemte kalls- eller samfundskretser. Hvad får utenforstående overhodet å vite om vår ordens lære i sammenligning med de troslærdommer som erobret verden, i sammenligning med de banebrytende verdensanskuelserlærdommer som er gått over i vårt åndsliv, hvad gjør ordenen for virksomt å utbre sine lærdommer? Hvorledes skal vår lære utbre sig, hvorledes skal den vinne råderum, hvorledes skal den i sin jevnhet og dybde treng inn i husene og hyttene, når der ikke treffes synlige forholdsregler til å gjøre alle folkeslag bekjent med våre lærdommer og mål, hvis ikke synlige kjensgjerninger om deres vesen, virken og eksistens forkynner den? Å øve humanitet er et kulturarbeide, og å formidle kultur er en av Odd-Fellow-ordenens viktigste oppgaver. Ordenen kan kun være en kulturfaktor og dens lære kun ha kulturverdi, når bærerne av denne humanitetsidé med alle mulige midler sørger for deres utbredelse, og når nutidens åndsliv og anskuelser er gjennemtrent av denne idé.

En nasjon alene kan ikke fullkomment opfylle et sådant program med så vidt stukne grenser, dertil kreves alle Storlogers fellesarbeide, forat idéen, ti det er det viktigste, kan utbres planmessig overalt. Men la oss også sørge for at dette internasjonale fellesarbeide, som vi dessverre ikke hører eller ser noget til, er bestrebt på overalt, fremfor alt i land hvor Odd-Fellow-ordenen mangler, å skape nye plantesteder for ordenen, å bære menneskehetstanken som har funnet et så herlig uttrykk i vår orden, frem overalt og å betone at vi Odd-Follows tross all kjærlighet til den hjemlige jord, tross all nasjonal stolthet bærer den bevissthet i oss at vi kun er deler av et hele, kun mennesker blandt mennesker. La oss tre ut til offentligheten, som vi behøver, la oss avkaste foreldede lenker som binder oss, bortkaste utidssvarende tradisjoner og fordommer, la oss dra ut, forklarende og hvervende; ti ordenen er ikke til for vår skyld, den tilhører alle; verden er dens mark.

Br. dr. Kurt Riesenfeld.

*

Skjønt vi langt fra og på ingen måte er fullt enig med forf. av denne med ekte tysk grundighet skrevne artikkel, mener vi dog at den i flere henseender vil kunne interessere det danske broderskap, ikke minst derved at den i nogen måte gir svar på et spørsmål, som sikkert har svevet på alle danske brødres

lepper: *Hvad er den dypeste grunn til den tyske ordensgrens så bratte og fullstendige fall?* — Svaret ligger i de av br. dr. Kurt Riesenfeld ovenfor fremsatte betraktninger, der med all tydelighet viser, at ordenen i virkeligheten ikke hadde slått rot i det tyske folk, og at grunnen dertil hovedsakelig er den, at man ikke i Tyskland kunde peke på noget offentlig arbeide, nogen institusjon eller nogen bygning som var almindelig kjent som Odd-Fellow-ordenens, således som ethvert menneske i Danmark kjenner Odd-Fellow-Paleet, således som store kretser kjenner ordenens barnehjem og ennu større kretser spedalskhetssykehusene i Vestindien og på Island. Dertil kommer at næsten hver dansk loge har sitt i den lokale krets offisielt kjente arbeide. Vi behøver bare å nevne: Sommerleiren, vandrevuggene, kirkekonsertene, juletrærne, juleutdelingene, festene for de gamle, alt noget offentligheten kjenner, støtter og påskjønner. Vi sier ikke dette for å si noget nedsettende om den tyske ordensgren; ti ingen kan mere enn vi beklage at det herlige tyske ordensstempel er sunket i grus. En annen grunn til at den tyske orden ikke riktig har slått rot, er utvilsomt den stilling man i Tyskland har tatt til kvinne- og søsterspørsmålet. At rasedivergenser, religiøse og politiske divergenser og som en generalnevner for alt dette en temporær feberaktig mentalitet har vært den medvirkende årsak til den sørgelige begivenhet, forstår vi nok. Og selv om ordenen i Tyskland ikke er mere, logene ikke mere, så vil broderånden dog bestandig leve. La oss da håpe, at den må få lov til å gjøre sin stille gjerning og være med i det oppbygningsarbeide som nu kaller på alle våre tyske søstre og brødre.

Der er imidlertid enno meget annet i br. Riesenfelds artikkel som er interessant og berikende, selv om det i det store og hele etter vår opfatning skyter over målet. Vi vilde dog tro at et foredrag om Odd-Fellow-ordenens ytre filantropiske arbeide med fordel vil kunne utsendes gjennom radioen. På dette punkt kan vi samstemme med forfatteren.

Dansk Odd-Fellow-Bladets redaksjon.

*

Jeg mener ikke at vi skal ha noget pressebyrå, det behøves ikke. Skal vi sette et eller annet humanitært foretagende igang, til hvis løsning vi ønsker samarbeide med landets borgere, fordi det er til hele samfundets gagn og derfor ikke bør holdes innenfor vår krets alene som ved opprettelsen av spedalskhetshospitalene, så kan vi som tidligere skjedd sammenkalle pressen og utvikle vår plan for dem, og det har alltid vist sig at den er parat til å yde en hånssrekning, men iøvrig å gjøre nogen propaganda utover vårt synlige arbeide til beste for det samfund i hvilket vi virker, er etter mitt skjønn unødvendig.

Den beste propaganda er eksempelvis makt, og den skal nok etterhånden virke.

Chr. Skjel.
Stor-Sire.

Det som gikk forut.

Stor-Sire Weiss' skrivelse av 26. mars til Hitler.

Til rikskansleren, hr. Adolf Hitler, Berlin,
Høitærede hr. rikskansler!

Den tyske Odd-Fellow-orden, som hittil av pietet har beholdt dette navn, er oppbygget på grunnsetninger om Guds kjærlighet og menneskekjærlighet. — Tilhengere av denne grunnsetning finnes i alle egner av verden.

Som bevis på hvilken aktelse ordenen overhodet nyder, tør jeg vel fremheve den kjensgjerning, at presidenten og vice-presidenten for De forenede Stater tilhører den, likesom kongen av Sverige som protektor og kronprinsen av Sverige som medlem.

Men forenet er Odd-Fellows kun gjennom den ovennevnte grunnsetning; iøvrig er hver landsorganisasjon fullstendig selvstendig i sin organisasjon og arbeide.

Således har den tyske Odd-Fellow-orden da også til enhver tid gitt uttrykk for at den betrakter det som sin fornemste opgave å pleie kjærligheten til folk og fedrene, å mane til tro lydighet mot lovene og å straffe enhver krenkelse av denne plikt.

Efter nyordningen av de statslige forhold gjennom den under Deres førerskap hitførte nasjonale revolusjon, som blev hilst med glede av enhver rettsinnet tysker, vil det først riktig være ordensmedlemmenes opgave uten forbehold å stille sig til fedrelandets tjeneste og av et glad hjerte arbeide på opbygningen av vårt statsliv.

Da der i tidligere tider i miskjennelse av ordenens mål og bestrebelse blev gjort den bebreidelse for at den inntar en fiendtlig stilling overfor kirken, så betoner jeg med all bestemt- het, at ordenen i kirkelig henseende er fullkommen nøytral. Den krever anerkjennelse av Guds farskap, er altså ubetinget mot- stander av gudløshetsbevegelsen; men den overlater til ethvert medlem efter Fredrik den Stores ord å bli salig på sin måte. Den enhver statsborger garanterte tros- og samvittighetsfrihet blir samvittighetsfullt respektert; og denne gjensidige hensyn- tagen er den første betingelse for et fruktbart gåen hånd i hånd i det borgerlige liv.

På møtene må der hverken tales om politiske eller konfe- sjonelle spørsmål.

Hvert medlem blir allerede ved optagelsen alvorlig og efter- trykkelig gjort oppmerksom på at han skal opfylle alle påhvilen- de plikter som familiefar og statsborger, og at han i sitt liv må gi bevis på at han er et godt menneske som avskyr alt gement og lavt, og at han gjerne stiller sig til almenhetens tjeneste efter ordenens bud: Du skal hjelpe de trengende, besøke de syke, begrave de døde og stå enkene bi.

Undertegnede har som nuværende Stor-Mester for den tyske Odd-Fellow-orden ansett det for sin plikt å gi Dem, hr. riks- kansler, et billede av ordenen for å imøtegå eventuelle feil- aktige anskuelser og for å avlegge en troskapsbekjennelse på nyformningen av de statslige forhold. Han håper at der under statsmaktens beskyttelse vil bli gitt ham nytt mot og ny kraft til hans tjeneste for fedreland og medmenneskene.

Efter en meddelelse som er tilgått mig i de siste dager, har de amerikanske Odd-Fellows til hensikt i større tall å besøke Tyskland i pinsen.

Jeg tillater mig det ærbødige spørsmål om dette besøk er vår regjering ønskelig, og om amerikanerne tør regne med vennlig mottagelse.

Imøteseende æret beskjed for rettidig å kunne treffe for- beredelser forblir jeg

Deres ærbødigst hengivne

Dr. A. Weiss.

Dødsfall.

Br. *Hakon Hansen*, loge nr. 16 «Himingen», døde 18. mai. Han var født 1. juli 1880 og innviet 24. mai 1928.

Str. *Ursula Normann*, Kapellan i Rebekkaloge «De hvite Liljer», Kristiansand, avgikk ved døden 4. juni d. å. Hun var født 1. august 1871 og blev innviet 8. februar 1921.

Br. *Ivar Konrad Pedersen*, loge nr. 1 «Norvegia», døde 20. juni. Han var født 11. januar 1891 og innviet 15. nov. 1918. Fred med deres minne.

Erindringsliste for juli.

7. juli fyller str. Sara Iversen, Rebekkaloge nr. 1 «St. Sunniva», 50 år.

9. juli fyller str. Johanne Werner, Rebekkaloge nr. 1 «St. Sunniva», 70 år.

13. juli fyller br. E. Fingalsen, loge nr. 2 «Eidsvold», 65 år.

21. juli fyller str. Magda Schander, Rebekkaloge nr. 1 «St. Sunniva», 60 år.

28. juli fyller br. Wilh. Wallentin, loge nr. 2 «Eidsvold», 70 år.

Nye medlemmer.

Loge nr. 7, «Ragnvald Mørejarl»:

Kommunerevisor H. Roth Hansen, Alesund.

Loge nr. 10, «St. Hallvard»:

Lagerchef Asbjørn Wilhelm Johansen, Wm. Thranesgt. 46, Oslo.

Loge nr. 13, «Malm»:

Roald Næsje, Narvik.

Loge nr. 17, «Dag»:

Skibsfører Gustav Mathias Norberg, Porsgrunn.

Slaktermester August Nordahl, Porsgrunn.

Formann Camillo Larsen, Klyve, Porsgrunn.

Smørmester Simon Rynning, Bamle.

Rebekka-loge nr. 5, «De syv Stjerner»:

Frk. Margit Knudsen Davidsen, Engen 36, Bergen.

Fru Amanda Johannessen, Neumannsgt. 20, Bergen.

Rebekkaloge nr. 7, «De hvite Liljer»:

Fru Olivia Tharaldsen, Kongensgt. 57, Kristiansand S.

Nye kandidater.

Loge nr. 1, «Norvegia»:

41 3 29 29 25 55 15 11 = 19 45 3 37 = 9 3 25 3 3 23 11 37.
11/4 1897. 19 45 3 25 9 37 11 39.

Loge nr. 2, «Eidsvold»:

3 15 11 29 41 = 3 29 41 31 29 = 47 19 25 17 11 25 27 = 31 25
39 11 29 10/5 1887. 31 39 25 31.

Loge nr. 5, «Vesterlen»:

15 3 37 41 29 11 37 = 23 29 43 41 = 39 11 45 11 37 19 29 =
3 29 9 11 37 39 11 29. 20/5 1882. 17 31 37 29 19 29 9 3 25.

Loge nr. 17, «Dag»:

5 31 23 17 31 25 25 11 37 = 13 19 29 29 = 47 11 39 41 15 59
37 9 = 19 31 17 3 29 39 11 29. 22/5 1903. 33 31 37 39 15 37
43 29 29.

23 21 57 33 27 3 29 29 = 31 25 3 45 = 3 37 41 17 43 37 = 31
25 39 11 29. 14/5 1896. 39 23 19 11 29.

Reb.loge nr. 1, «Scta Sunniva»:

50 26 20 = 26 60 48 34 60 = 46 60 34 24 24 32 34. 17/5 1883.
18 44 34 54 52 26 52 34.

50 26 20 = 40 60 26 52 34 = 44 34 48 52 58 32 26 48 = 58 52
26 48. 30/1 1883. 32 24 38 32.

Møter i juli måned.

Loge nr. 1 „Norvegia“ 11571419 0

Loge nr. 2 „Eidsvold“ 11575191/2 0. Sommermøte.

Loge nr. 7 „Ragnvald Mørejarl“ 115731 0

Loge nr. 10 „St. Hallvard“ 115724191/2 0

Reb.loge nr. 1 „Scta Sunniva“ 1157 Innstillet

DRONNINGEN RESTAURANT

ANBEFALES BRR.

CARL JØRGENSEN

Leverandører til Odd-Fellow's nybygg.

Elektricitetsfirmaet

Sönnichsen & Co.

Installerer alt elektrisk.

Thiis & Co. A/s

BYGNINGSARTIKELFORRETNING
Oslo

Vis a vis Vestbanen

▲ Alt til nybygg
og innredning
CENTRALBORD 25877

**INGENIØR
F. SELMER A/S**
ENTREPRENØRFORRETNING
OSLO

OVNE, KOMFYRER
i godt utvalg fra Kværner, Hamar, Aadalsbruk, Jøtul samt Hovind Jernstøperi. Gamle ovner tas i bytte, opsætning besørjes. Brukte ovner, komfyrer stadig paa lager.

S. O. HAUGE

Storgaten 51, Oslo

Telefon 12511 - Privat 80961

Ovne, komfyrer i enhver stand, samt zink og metal kjøpes.

TANNLÆGE

A. TH. SKOVSGAARD

STORTINGSGT. 12 - TLF. 12981

Gjør Deres indkjøb av kranser og blomster hos os.

L A F L E U R

BLOMSTERFORRETNING

INDEHAVER: FRU DAGMAR HALVORSEN

ØVRE SLOTSGT. 7, (INDG. PRINSENSGT.)

Telefon 22072

Privat 63420

Tannlæge

Martin Heilbrunn

9-4

Aftentimer kan bestilles.

Telefon 16 451

Kristian 4des gt. 1 II
Ret over Bristol

Ønsker De noget rigtig solid og varmt for vinteren saa se hvad vi kan tilby

Dem i strikkede norske ullvarer gensere - jumpers - barnedresser - vatter - luer etc. etc

Katalog sendes gratis.

1/2 NORSK ULL

STAVANGER

M. GLOTT - CIGARETSPECIALIST.

M. GLOTT CIGARETSPECIALIST

Norsk Kremations Forening

Medlemskontingent kr. 5,- en gang for alle.

AKERSGATEN 61 II

TELEFON 13147

Kremasjonsforeningens BEGRAVELSESBYRÅ

Bestyres av Fru OLGA JOHNSON

Kremasjoner - Jordbegravelser - Urner

AKERGATEN 61 II TELEFON 10221 PRIVAT 46188

ROSENKRANTZGT. 2 OSLO TELEFONER: 11989 - 14827.

KLICHEER TIL ALLE SLAGS TRYKSAKER